

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	3 frt — kr.
Félévre	— — — — —	1 frt 50 kr.
Negyedévre	— — — — —	— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	— — — — —	2 frt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BUZA SÁNDOR.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Glória. Pax. Éljen.

(B. B.) Az angyali seregek ajkairól eredt glóriát a hívő nép milliói veszik át ismét a karácsonyi szentünnepken és zengik Istennek dicsőségét hazánk valamennyi nyelvén. Ettől visszhangoznak templomaink falai épügy mint a családok otthonai, sahol ez a szó két szárnyra, felmagasztosul a hívő kebel.

Van egy más szó is. Harezra két ez most az előbbinek édes zenéjével s lefoglalja a maga számára a törvényhozási termeket, utczákat és azon helyiségeket, hol poharak esengése és tányérok zörgése között diadalra jutottak „a kor eszméi.” Az „éljen” szó ez.

E két ige, mint ellenséges erő esap össze. Az első szelid, de búbajos fuvalommal, a második az orkán fékezhetlen hatalmával. Hullámaik egyetlen harezba bonyolódnak egymással, mely elnémit minden egyéb szózatot.

Béke magasztos angyala! A te jelszavad: „pax,” mikép érvényesülhet itten? Hozzád esdünk, légy ura a helyzetnek legalább e szent napok

alatt! Légy szelid védője a „glória”-nak, hiszen ősi szent jagon övé e kis időn át az uralom, s bird fegyverszünetre az „éljen”-t!

Elnézem a szállongó hó-pelyheket, amint tánezolva, repdesve hullanak le; mintha az ég küldöttei volnának a földhöz. Egy részök az utczára esik és pocsétává tapossák az emberek. Másik részök a mérhetlen térségü mező fölé kerül s itt a szunnyadó növényzettel őrizve, érintetlenül megmarad tavaszig, midőn is a nap sugarai felolvasztják és a földből előbuvó esirák hasznos éltető elemévé teszik.

Minő hasonlatosság ez Jézus igéinek sorsával:

Eljött Ő a földre. Hirdette szent tanítását. Hirdetik nevében ma is felkent szolgálói. Igéinek egy része szomorú sorsra jut: kivetkőztetik formájából az emberek s készítenek belőle fürdőt, melynek vizében egy egész nemzet helyet találjon. De félsz, hogy e víz egészségtelen és szennyes leszen. Igéinek más része termő talaj fölé, azaz jó akaratu katolikus szivekhez jut. De fájdalom ezeket megdermesztette a közöny fagya; esirájukban élnek ben-

nük még a keresztény hősi erények: az erős hit, a bátorság, lángoló szeretet a szent vallás iránt, készség a vértanuságra.

Jönni fog egy jobb kor, egy tavasz, midőn a szivek közönye felolvad s mint szomjas föld az esőt úgy fogadják magukba Jézus üdvöt hozó tanítását. Akkor lesz majd jelentőségteljes e két szó: „glória,” „pax.”

Mibe helyezük addig remény-ségünket, míg e jobb kor bekövetkezik?

Belétek, jó katolikus családok. Ti vagytok a vallásosságnak terjesztői. Ti boldogoknak éreztétek magatokat eddig is a szent hit karjaiban. Annak intézményeiben kerestétek gyermekeitek erkölcsi megszilárdulásának alapját és segítő tényezőit.

Bizalmatlansággal fogadtatok mindent, ami ellen a hit apostolai küzdenek.

Ez a szent hit adja meg nektek a karácsony örömeit. Örvendeztetek, de — eszméljete is!

TÁRCZA.

Jézuska az erdőn.

— *Legenda.* —

Hogy befejezte hál'adó imáját

Szép nyári reggel, József indula:

Ebédre itthon őt hiába várják,

Az erdőben lesz sok-sok dolga ma.

„Oh hadd mehessen én is el tevéled!”

Eseng a gyermek-Jézus s odafut.

„Anyám, virágot szednék ott tenéked,

Pacsirta dallal oly rövid az út!”

Szent József hallgat. Ám a drága gyermek

Már anyja keblén hizeleg, nevet;

Fütrést, szekerezét nagy büszkén emelget

S ujong, dalol, hogy Józseffel mehét.

S kéz-kézbe fogra mennek, mendegélnek

A harmatos rét üde zöld gyepén;

Megsejtik őt a rózsák, nefelejtsek,

Illatsohaj köszönti merre mén.

S az erdő mélyén József bárdja csattog,

Sívit a fűrészt, ég a munka itt.

A szelid ücs mosolygva nézi Jézust,

Ügyes kezével neki mint segít.

Necet a nap, sugára lángolón ég

A vén erdőnek bűmész lombjain,

Jézuska arczán rózsát fest a hőség
És hő verejték csorog arczain.

Most lepihen a vén fenyő tövébe,

A lány mohon lehajlja szép fejét,

Az álomangyal odaszáll föléje

S édes mosolylyal fogja be szemét.

A vén fenyő látatja lomha lombját

S épít föléje sátozt, árnyasat,

Napsugarak Jézuskát ne zavarják,

Aludják békén zöld ernyő alatt.

A büszke tölgy is örzi, mint hü dajka,

Remeg hízelve sima levele,

Az enyhe szellőt hogy magához csalja

S legyezi Jézust szeliden vele.

A hervadt moh pirul a kékgyöngyörben,

Jézus alatt nem mocczan, meg sem ing;

Rövidke órát tart az álom épen,

Mosolylyal ajkán Jézus föltekint.

De mielőtt az erdő odahagyja,

Bucsuzva vigan még köszönti őt,

Megáldja a mohot, melyen pihent ma,

A büszke tölgyet, az öreg fenyőt.

S a jó fenyő fejét az égbe szegzi,

Örökzöld lombját büszkén esörteti,

A tölgy is tapsol, lombját pir befesti,

A moh közül virág köszön neki.

— „Te léssz a jászol árnyas őrizője!” —

Szölt Jézus a fenyőhöz szeliden

S azóta lám, minden karácsony este

Fenyő alatt Jézus mohon pihen.

— „S te, tölgy, diadallombja légy ezentul,

Az ünnepek legeslegszebbikén,

A körmenet ha fényes utra indul,

Borítsd árnyugal, virággal, merre mén.

Azóta van, hogy utczán, tércinken

A tölgy levél borul le számolyul,

Ha **Urnapján** az áldott Jézus itten

A nagy szentségben áldva átvonul.

Arndts u.

Karácsony.

— TÁRCZA. —

Az utakat befujta a hó . . . Mintha a jó Isten azt akarná mondani:

— Maradjatok ma otthon emberek. Ne hagyjátok el kedveseiteket. Ünnepeljen az egész család együtt.

Karácsony este van.

S nekem eszembe jut az az idő, mikor még mi is „együtt” ünnepeltünk.

Hárman valánk testvérek, én voltam a legidősebb a gimnázista, Etel hugom a legokosabb, Gizi a legkedvesebb.

Politikai szemle.

Ünnepi hangulat árad el a hívők szívében. Örömeik sugara fölmelegítik még azokat is, akik úgy tekintik a tűző éveket s az egész életet, mint akár egy közönséges vásári hétköznapot. A vallásos lelkületű honpolgárok örvendenek, hogy a karácsonyi szent ünnep alkalmával elmélkedvén, hitük világából új erőt, új reményt és vigasztalást merithetnek. A súlyos közterhek alatt megörnyedten tolták előbbre a napokat. Jól esik megpihenniök legalább annyiban, hogy a földi nyomasztó gondokat legalább kis szünetig, magasabb, vallási igazságok enyhítő gondolataival s biztató, kedves megnyugtatósaival ellensúlyozhatják.

A jelen politikai zavaros áramlattal szemben nem mutatkozik ugyan egy boldogabb jövőnek erősen biztató reménysége, de valami reménység mégis csak fenmarad számukra.

Az a politikai kínos vergődés, melynek az ország egy idő óta szemtanuja, nem tart hat sokáig. Az a könnyelmű, meggondolatlan, hebehurgya elbánás a liberális kormány részéről mindennel, ami a honpolgárok előtt szent, kegyeletteljes, lehetetlen hogy vissza ne hasson az illető faktorokra. Török, tatár pusztította már hazánkat. Kihevertük.

A mostan kilátásban levő erkölcsi és anyagi nyomorúságok még nem következtek be teljes szörnyőségükben. Talán még lapang titokban valami kis reménység azok meggátolására.

Az áldatlan polgári házasság javaslatának szentesítése ugyan megtörtént. De csak hat heti huza-vona után. Nem jó kedvvel iratott alá. Készt a kihirdetése is. Hátra van még a házassági peres eljárásról szóló javaslat eldöntése. Ha ebben a csatát megnyerjük, a polgári házasság papíron marad. Azért nem szabad kétségbeesni. A remény

Oh hogy vártuk mi azt a karácsonyestét!

A csókák is a jegenyefa sorban egész délelőtt azon tanakodtak: ki hozza a karácsonyfát? Némelyek megegyeznek, hogy a Jézuska . . . Szelid károgás . . . Mások okokkal bizonyítják ezt, némelyek elégedetlenek, kik nem akarják elismerni. Most mind megegyeznek s a kérdés eldöntöttnek látszik; majd mindnyája heves perpatvart kezd egy elátkodott álmos madárral, ki csak okvetlenül egy utolsó ellenmondó károgással akart előállani.

Eközben az este ráborul a kis házikóra, melynek ablakán barátságos tűz fénye süt ki, de mégsem annyira, hogy a sötét tömegnek lakályos kinézést szerezzen. Ámde nem sokára itt lesz a drága, szent öröm s megteendő azt.

Épen századszor lestem már be a nagy szobába, melynek ajtaja dél óta zárva volt. Etel rajta kapott.

Megszégyeltem magam egy kicsit.

— Mit néztél? — kérde ő.

— Hát — csak!

— Akartad a kuleslyukon át is látni a nagy szobát?

— Ha tudni akarod, hát azt néztem, itt van-e már a karácsonyfa?

— A Jézuska csak este szokta hozni.

— Eredj, gyerek vagy te is!

— S te talán öreg ember vagy? Jól van.

— Hát igen . . . Pali azt mondta ne-

remény marad, habár csak egy sugara látható is.

Ehez járul a csatangoló hír a kormányválságról. Ki tudja miért kell ennek bekövetkeznie? A lapok holmi bizalomhiányt emlegetnek a korona részéről a liberális Wekerle-kormány, avagy annak egyes tagjai iránt, kik az áldatlan egyházpolitikát hanyat-homlok forszírozták. Lehet, hogy van ebben valami. Ha igen, akkor ismét csak a valláspolitikára a főök. Emiatt lehet a bizalmatlanság a kormány egyes tagjai iránt. Ezért kell változnia a jelen kormánynak részben, vagy egészben. Ezt még a kormánypárti lapok is emlegetik. De ha ez igaz, akkor ismét egy sugár tör elő a reménységből, hogy hát még sem tetszik a koronának ez a liberális erőszakos politika. Lehet, hogy az új miniszterium vagy módosítja, vagy beállítja az eddigi zavart okozó, felháborító rendszert. Okosabbat fog kigondolni és az ország jólétére, és békéjére üdvösebbet. Majd megváltik.

A napilapok nem győznek válogatni, ajánlgatni az új miniszterelnökökből. Valamennyi azt tolja előtérbe, akit a szája ize szerint a saját elveinek legmegfelelőbbnek képzel, gondol. E tekintetben egy legió hír és pletyka kóborolja be az országot a napilapok szárnyain. Bajos ugyan hinni nekik, mert hát a pletyka — pletyka.

Egyik azt mondja, hogy Wekerle megy, A másik azt mondja, hogy nem megy. De mindegyik hozzá teszi, hogy semmi sem bizonyos a nap alatt, tehát az ő sejtésök sem.

Egyik fennen hirdeti, hogy Bánffy Dezső báró lesz, bizonyosan, de csak valószínűleg bizonyosan a miniszterelnök, mert ő Kossuth Lajos temetésén elmenekült Erdélybe. Ez pedig nagy érdem Bécsben. — A másik kételkedik ebben, állítván, miszerint a szabadelvű párti képviselők nagy része nem szeretné Bánffyt, mert ő alatta felülkerekednék a Tisza-klikk és a nyakára ülne, mint a lidérez.

kem, hogy a karácsonyfát a mamák csinálják s mind gyerek az, aki Jézuskát gondolja.

— Mondd meg a mákvirág Palinak, hogy akkor hiszek neki, ha megtanul igazat mondani.

Igaza volt Etelnek Palit rosszul hoztam fel. Ez a fin annyiszor föllentett, hogy már az ellenkezőjét sem hittük annak, amit mondott. Pedig most az egyszer hátha mégis igaza van?

Meglesem azt a Jézuskát . . .

S — hah! — épen kitekintettem az udvarra, mikor egy napszámos ember besurran a kamarába egy gyönyörű zöld karácsonyfával.

— Etel! Etel! Mondod-e hát még?

— Mit?

— Hogy a Jézuska hozza.

— Igen, a karácsonyfát a Jézuska hozza

— Nohát ez nem úgy van. Én láttam, hogy egy hordár épen most vitte be a kamarába.

Etel rám nézett szelid szemeivel olyan nyugodtan, hogy belepirultam. S azt mondta:

— Oh, te! Hát neked nem elég, hogy Jézuska a sok ajándékot hozza, hanem a fát is ő cipelje?

Iszonyuan le voltam főzve.

No, megállj, Pali, csak merje még valaki nekem a Jézuskát tagadni . . .

Vacsoráztunk. Mi mást, mint mákos tésztát. E nélkül nem is tudnék karácsonyestét elképzelni.

Édes atyám kedves komoly arcával

Majd némelyek említésbe hozzák Szilávyt, Kállay Bénit, Khuen-Héderváryt, Széllt, sőt, hogy valami hihetetlen mondjanak a szerencsétlen gondolkozásu Csáky Albin grófot is. Mindegyik mellett hoznak föl valami okot, hogy ezért, meg ezért.

Belekeverik egyik-másik miniszterelnök jelöltnek a fuziót, az egyesülési szükségét az Apponyi-féle nemzeti párttal.

Ezeket a tervezgetéseket nap-nap után azért vetik papírra, hogy a közönségnek legyen kikben válogatni — elméletben és ne unják magukat. Unalmas is lenne a lap, ha mindig ugyanegyről beszélne. Az olvasó közönség szereti az újat, a meglepőt, szóval az újságot.

Utóbb egyik lap kövér betűkkel tudatta, habár szintén fentartással s a valószínűség tág ködmönébe burkolódzva, hogy mégis csak Wekerle marad továbbra is miniszterelnök, ha nem is itélet napig, de jó ideig. S ne hogy a közönség felültetésre gondoljon, megokolja sejtelmét. Azt mondja, hogy Széll Kálmán, ez az örökös békéltető, a szabadelvű pártiaktól felbérelve, csaknem térdenállva kéri Wekerlét, hogy ne menjen el, hanem maradjon. Igaz, hogy Wekerle kéreti magát, de ki tudja, hátha csak tettetésből. Mert tudni kell, hogy Wekerlének van magához való esze. Csak jóra használná.

Egyszer már, a nyáron ügyesen produkálta magát. Lemondott nagy hűhóval. A liberális lapok a csillagokig dicsőítették s mikor Bécsből hazajött, kifogták, már t. i. a kocsija lovait s azok helyére több két ballábu lipótvárosi polgár állott be s huzták a kocsit. El akartak ragadni, de Wekerle erősen tartá a gyeplőt.

Nagy tüntetés volt ez! Lehet képzelni! Wekerle pedig mosolygott. Kézalatt ugyanis sikerült neki újra a miniszterelnökség. Igaz, hogy egy pár miniszter-társra kipottyant a bársonyszékéből, de ott maradt Szilágyi mag-

oda vont minket maga köré; észre se vetjük, mikor a mama kisurran.

— Apa, látta már a Jézuskát?

— Láttam, Gizikém.

— Mondja el.

— No jó. Egy viharzó zord téli éjszakan, épen karácsony előtt künn aludtam a Tisza partján, kiesi fakunyhóban, pislogó tűz mellett, körültem a munkások. Hidat csináltunk. A befagyott jegen ott állottak a a vasszerszámok, hévérék. Enyhe volt az idő; de már a munkából nem sok hiányzott. Hajnal felé iszonyu robbanásra ébredtek fel, kifutok a kunyhóból s rémülve látom, hogy a jégtábla nagy rianással megindult s itt is-ott is töredezve lassan uszik lefelé, magával vivén minden eszközümet, a munkások szerszámait, egész vagyont. Csolnakot! Csákyát! Fejét vesztette mindenki s nem volt ember, ki a jégzajlás közé mert volna vinni a csolnakkal . . .

Atyám megtörölte homlokát.

— S akkor eljött a Jézuska?

— Eljött, kicsikém. Egy jegenyefa állott a viz kanyarulatánál. Ez a nagy fa a jégzajlástól rengő parton — magy sem tudom hogyan? — kidőlt s alázuhanva keresztülfeküdt a vizen, feltartva a jégtáblákat, míg mi eszközeinket kimentettük. Reggelre minden a parton volt; a munkások vidám zajjal száritgatták ruháikat; én néztem a kidőlt jegenyét . . . Ez volt az én karácsonyfám . . . Kelet felől fölkelt a nép és —

Kopogtatnak.

nak. Pedig Csáky után ő a fő, eleven oka minden bajnak. Őt szeretnék talán most is voltaképen elexpediálni a bársonyszékből, de mert kövér, súlyos ember, hát nehéz vele boldogulni. Most hát Wekerle úgy akarja kiesalogatni a hatalomból, hogy együttesen menjenek. Ha egyszer Szilágyi künn lesz a miniszteri szék magas kerítésén, akkor ott is marad hoppon, Wekerle pedig kerülő uton majd csak vissza kerül. Így okoskodik sokak képzelődése. Hát csak képzelődjenek. Mi pedig reméljük, de csak csendesen és óvatosan.

Politikai pártok.

Mint minden alkotmányos országban, úgy nálunk is különféle nevezetű politikai pártok léteznek. E pártok elnevezésekben foglalták elveiket. De a névből csak általában csillámlik ki az elv. A pártok tetteiből a legtöbbször arról győződünk meg, hogy a legszebb elnevezést csak szemfényvesztéssel használják, miáltal a jóhiszeműek tévútra kerülnek. Mit is használ a legszebb czégér, ha különben az üzletben komisz portékát árulnak.

A politikai pártokról s azok elveiről igen kő képet rajzol Fr. Weiss A. M. dömés atya tekintélyes források alapján. Tanulság okáért közlünk művéből egyes, minket érdeklő részleteket.

A r a d i k á l i z m u s gyermek, nem ritkán fattyu, kores. Jellemzi az, hogy gyűlöli minden meglevőt. Szeret ellenezni mindent s mohón keresi azt, a mi új, a mi újság. Másképp gondolkodik, másképp beszél és másképp cselekszik, mint a többi emberek, kiváltképpen mint az öregek. Miért? Mert a dolgokat már készen találta. Ő pedig ujtani akar minden áron. Életeleme megvetni a származást, a törvényt s a régi dolgokat, bármily üdvösek és hasznosak voltak is.

— Szabad.

Hosszu, fehérruhás, aranyesákós alakok lépnek be kezükön hordozva egy tündöklő fényes kis betlehemet.

Énekelnek.

Oh be szép! Az a kis baba-Jézus, a szűz Mária, itt szent József, ez egy pásztor, ott a szamar, mellette az ökör . . . Jaj, be kedves minden!

Az ének elnémul; az alakok eltűnnek; csak sziveink zsonganak még.

— Tavaly szebben énekeltek! — mormolja Etel.

— Szép szokás ez, — mondja apám, — de az emberek közt idővel minden megromlik, elfajul. Olvastam öreg könyvekben, mily buzgók voltak a régi emberek. Assisi szent Ferencz csinált a népnek először betlehemet, hogy a vallásos buzgóságot éleszsze. Később egész kedves színjátékká nőt a betlehem, melyet gyermekorommal nézett kicsi, nagy. Ma már csak tisztességesebb alkalom könyöradományok gyűjtésére.

És megered a csevegés, komolyan vidáman. Élénk kacaj, boldog mosoly, ájtatos komolyság.

Piczi esengő csendül meg a nagy szobában. Fölpattan az ajtó. Benn tündéri fény. Ragyog a karácsonyfa . . .

Ah! —

—th.

Szendergő kisdéd . . .

Szendergő kisdéd, üdvözöllek!

Te alszol, ám szived virraszt.

Élvezete bontani, pusztítani. Alkotással nem foglalkozik, de mindig készletben van egy sereg magasröptű terve és javaslata. Az oly embereket, a kik mindent gondolkodva, megfontolva szeretnek tenni, kigunyolja. Lényeges tulajdonai a szabadság utáni ábrándok, a függetlenség, az önkény s a könnyelműség az eszközökben és a jövőre nézve. Leginkább működik benne a fantázia. A mit fantáziájában megalkotott, azt a végletekig hajtja. Megvadul, ha valaki kötelességére figyelmezteti; szeret utánozni, majmolni a szolgálaiasságig. Legkedvesebb eszméje szivacsos nekimenni a történelemnek, és a viágból tabula rasát (üres lapot) csinálni. Aztán néhány merész vonással megszélesíti a jövő épület tévét. A kivitellel nem törődik. Törődjek vele, a ki majd építeni fog a romokból. Ő csak rombolni szeret és legfeljebb új terveket készíteni. Nem esoda, ha a radikálizmus uralma nem sokáig tart, csak addig, míg okosabb, gondolkodóbb szellem jön, a ki aztán az ügyeket erősebben s komolyan veszi kezébe. A radikális pártok követői jobbára istentagadók.

A liberálizmus kamasz, pelyhes állu. Azon korban van, hol az értelem fejlődni kezd. Ezért állandóan csiklandoztatja homlokát, a mitől csak úgy menekülhet, ha mindenhez odadörgölődzik, mint a kecskebak, mikor még szarvai fejéből nem igen nőttek ki. Ereje nem az észben, nem is az értelemben, hanem a kritizálásban, az elégedetlenségben és hozzá a fékezetlen nyelvben van. Főszenvédélye a büszkeség ama kevésre, a mit tud, mert számára minden új világ. Igen sok követői között a felületes tudakos. Ábrándjai a szabadságról határtalanok. Míg a gyermek csak a maga részére akar szabadságot, a fiatal ember az egész világot meg akarja hódítani. Mindenütt hatalommal való visszaélést tételez fel, a hol azt komolyan gyakorolják. Korholást nem

Oh bár szenvedhetnék helyetted

S viselhetném fájdalmidat . . .

Az Isten testet ölt magára

S szenvedni im közénk leszálla . . .

Oh zengje hát az ég s a föld kegyelmed,

Lehetne-e feledni ily szerelmet?!

Szendergő kisdéd, hogy szeressed,

Azért eped, sovány a menny —

S értem mi messze vitt szerelmed? . . .

Ah, menj a földről vissza, menj!

Az ellenért, mely üldöz, átkoz,

Mért jössz az égből e világhoz? . . .

Oh zengje hát az ég s a föld kegyelmed,

Lehetne-e feledni ily szerelmet?!

Szendergő kisdéd, szörnyű és nagy

Halállal ontasz itt te vért

S te végtelen kinokra kész vagy

A büszke, bünös emberért: —

És hajh, hiába lesz halálad:

Vesztett juhocskád nem találod . . .

Oh zengje hát az ég s a föld kegyelmed,

Lehetne-e feledni ily szerelmet?!

Szendergő kisdéd, oh te itten

Nekünk hagyod szent testedet

S évezrek óta csodaképen

A szentség telkiünk étke lett.

Az angyal-ajk elnémul itten,

Ilyet csak ő tehet az Isten! . . .

Oh zengje hát az ég s a föld kegyelmed,

Lehetne-e feledni ily szerelmet?!

Szendergő kisdéd, a szivekben

Tüzeddel éleszsz lánghevet,

tür. A szó, melylyel leginkább nagyra van, a türelem, de nem tudja, miként viselkedjék azok irányában, kik más véleményen vannak, mint ő. Született hirkovács. Hogy figyelmet keltsen, megrendítő kifejezést használ és rettenetes terveket tulajdonit magának; azonban távolról sem veszi komolyan a dolgot, csak a látszatot keresi. A következményekre nem gondol. Szervező tehetsége és teremtő ereje kevés van, annál hajlandóbb a rombolásra. Csak a hol arról van szó, hogy czélját, az uralkodást elérje, fejt ki leleményességet abban, mi rá nézve hasznos és czélszerű. Az eszközökben nem válogat. Ért hozzá, hogy beszédében és fellépésében tekintély nyilvánuljon; gyakran hosszú idő kell, míg fölfedezhetjük, hogy a belső nem felel meg a külsőnek. Követői racionálisták, észelvéiek.

A konzervatív szellem a férfi szelleme. Nála ész és akarat uralkodik. Nincs benne semmi, a mi az elkényeztetett izlést vonzaná, de ha megszoktuk, nem egykönnyen nyerhetnek meg másnak. Számol és mérlegel. Először a fennállóról ítél s ezt veti mérlegre; innen van ovatossága és megfontoltsága. A hol valamit átalakítani, vagy ujtani kell, számot vet, meddig terjednek erői, mily reménye lehet a tervezett dologban, mikép felelnek meg egymásnak a czél és eszköz. A valószínűséget másra hagyja. Ki van fejlődve benne az érzék a történelem és a hagyomány iránt. Tapasztalatai csak megerősítik ebben. Mindig inkább fontartás és foltozás, mint az átalakítás mellett van. Előszeregettel viseltetik az iránt, a mit örökölt és gondja van arra, hogy a jövő nemzedéknek valami nagyot hagyhasson örökül. Mindig a törvény és a tekintély pártját fogja. Az igazságérzet benne a szenvedély bizonyos nemévé válik. A rend az első, a mit ügyeiben és dolgainak rendezésében követel. Mindenkit kötelességérzete után ítél

Hogy a világ feléd siessen

S te légy csupán, kiért eped.

Örök lakodból hozd le égi lángod,

Tanítsd szeretni e sivár világot

És viszhangozza minden untalan:

Szerelmedért fogadd szivünk, Uram!

Németből.

Hogyan terjed a civilizáció.

Mily önfeláldozásba kerül a ker. civilizáció áldásait terjesztetni oly világrészekben, a hol még mindig lelki sötétségben élnek, arról alig van fogalmunk. Az alábbi levél, mely a helybeli püspöki konviktus jelenlegi házfőnökének Boromából (Afrika) küldetett, halvány sugárt vet az ottani helyzetre.

Boroma, szent József missió-állomás
1894. aug. 15.

Valóban nem tudom, hogy kezdjem? Hogyan köszönjem meg a nagyszerű küldeményt, mely augusztus hó elején érkezett ide Boromába! Mily szép ruhák árvalányaink részére, mily szép blouse-ok szegény fekete négereinknek s a mellett oly czélszerű, oly erős anyagból készítvék. A sok misemondó ruha, szép czalulák, új dalmatikák, annyi ruhanemű, oly sok apró és nagy dolgok, minden oly alkalmas és hasznos, mintha csak lélekben megtekintették volna áldott jötevőink, hogy miben szenvedünk hiányt, mintha csak látták volna saját sze-

Politikai szemle.

Ünnepi hangulat árad el a hívők szívében. Örömeik sugaraival fölmelegítik még azokat is, akik úgy tekintik a tűző éveket s az egész életet, mint akár egy közönséges vásári hétköznapot. A vallásos lelkületű honpolgárok örvendenek, hogy a karácsonyi szent ünnep alkalmával elmélkedvén, hitük világából új erőt, új reményt és vigasztalást meríthetnek. A súlyos közterhek alatt megörnyedten tölték előbbre a napokat. Jól esik megpiheniük legalább annyiban, hogy a földi nyomasztó gondokat legalább kis szünetig, magasabb, vallási igazságok enyhítő gondolataival s biztató, kedves megnyugtatósaival ellensúlyozhatják.

A jelen politikai zavaros áramlattal szemben nem mutatkozik ugyan egy boldogabb jövőnek erősen biztató reménysége, de valami reménység mégis csak fenmarad számukra.

Az a politikai kínos vergődés, melynek az ország egy idő óta szemtanuja, nem tarthat sokáig. Az a könnyelmű, meggondolatlan, hebehurgya elbánás a liberális kormány részéről mindennel, ami a honpolgárok előtt szent, kegyeletteljes, lehetetlen hogy vissza ne hasson az illető faktorokra. Török, tatár pusztította már hazánkat. Kihevertük.

A mostan kilátásban levő erkölcsi és anyagi nyomoruságok még nem következtek be teljes szörnyőségükben. Talán még lapang titokban valami kis reménység azok meggátolására.

Az áldatlan polgári házasság javaslatának szentesítése ugyan megtörtént. De csak hat heti huza-vona után. Nem jó kedvvel iratott alá. Késétt a kihirdetése is. Hátra van még a házassági peres eljárásról szóló javaslat eldöntése. Ha ebben a csatát megnyerjük, a polgári házasság papíron marad. Azért nem szabad kétségbeesni. A remény

Oh hogy vártuk mi azt a karácsonyestét!

A esókák is a jegenyefa sorban egész délelőtt azon tanakodtak: ki hozza a karácsonyfát? Némelyek megegyeznek, hogy a Jézuska . . . Szelid károgás . . . Mások okokkal bizonyítják ezt, némelyek elégedetlenek, kik nem akarják elismerni. Most mind megegyeznek s a kérdés eldöntöttnek látszik; majd mindnyája heves perpatvart kezd egy elálatkodott álmos madárral, ki csak okvetlenül egy utolsó ellenmondó károgással akart előállani.

Eközben az este ráborul a kis házikóra, melynek ablakán barátságos tűz fénye süt ki, de mégsem annyira, hogy a sötét tömegnek lakályos kinézést szerezzen. Ámde nem sokára itt lesz a drága, szent öröm s megteendőt az.

Épen századszor lestem már be a nagy szobába, melynek ajtaja dél óta zárva volt. Etel rajta kapott.

Megszégyeltem magam egy kicsit.

— Mit néztél? — kérdé ő.

— Hát — csak!

— Akartad a kulcslyukon át is látni a nagy szobát?

— Ha tudni akarod, hát azt néztem, itt van-e már a karácsonyfa?

— A Jézuska csak este szokta hozni.

— Eredj, gyerek vagy te is!

— S te talán öreg ember vagy? Jól van.

— Hát igen . . . Pali azt mondta ne-

remény marad, habár csak egy sugara látható is.

Ehez járul a csatangoló hír a kormányválságról. Ki tudja miért kell ennek bekövetkeznie? A lapok holmi bizalomhiányt emlegetnek a korona részéről a liberális Wekerle-kormány, avagy annak egyes tagjai iránt, kik az áldatlan egyházpolitikát hanyat-homlok forszírozták. Lehet, hogy van ebben valami. Ha igen, akkor ismét csak a valláspolitikát a főök. Emiatt lehet a bizalmatlanság a kormány egyes tagjai iránt. Ezért kell változnia a jelen kormánynak részben, vagy egészben. Ezt még a kormánypárti lapok is emlegetik. De ha ez igaz, akkor ismét egy sugár tör elő a reménységből, hogy hát még sem tetszik a koronának ez a liberális erőszakos politika. Lehet, hogy az új miniszterium vagy módosítja, vagy beállítja az eddigi zavart okozó, felháborító rendszert. Okosabbat fog kigondolni és az ország jólétére, és békéjére üdvösebbet. Majd megvállik.

A napilapok nem győznek válogatni, ajánlgatni az új miniszterelnökökből. Valamennyi azt tolja előtérbe, akit a szája ize szerint a saját elveinek legmegfelelőbbnek képzel, gondol. E tekintetben egy legió hír és pletyka kóborolja be az országot a napilapok szárnyain. Bajos ugyan hinni nekik, mert hát a pletyka — pletyka.

Egyik azt mondja, hogy Wekerle megy, a másik azt mondja, hogy nem megy. De mindegyik hozzá teszi, hogy semmi sem bizonyos a nap alatt, tehát az ő sejtésök sem.

Egyik fenn hirdeti, hogy Bánffy Dezső báró lesz, bizonyosan, de csak valószínűleg bizonyosan a miniszterelnök, mert ő Kossuth Lajos temetésén elmenekült Erdélybe. Ez pedig nagy érdem Bécsben. — A másik kételkedik ebben, állítván, miszerint a szabadelvű párti képviselők nagy része nem szeretné Bánffyt, mert ő alatta felülkerekednék a Tisza-klikk és a nyakára ülne, mint a lidérez.

kem, hogy a karácsonyfát a mamák csinálják s mind gyerek az, aki Jézuskát gondolja.

— Mondd meg a mákvirág Palinak, hogy akkor hiszek neki, ha megtanul igazat mondani.

Igaza volt Etelnek. Palit rosszul hoztam fel. Ez a fiu annyiszor föllentett, hogy már az ellenkezőjét sem hittük annak, amit mondott. Pedig most az egyszer hátha mégis igaza van?

Meglesem azt a Jézuskát . . .

S — hah! — épen kitekintettem az udvarra, mikor egy napszámos ember besurrant a kamarába egy gyönyörű zöld karácsonyfával.

— Etel! Etel! Mondod-e hát még?

— Mit?

— Hogy a Jézuska hozza.

— Igen, a karácsonyfát a Jézuska hozza.

— Nohát ez nem úgy van. Én láttam, hogy egy hordár épen most vitte be a kamarába.

Etel rám nézett szelid szemeivel olyan nyugodtan, hogy belepirultam. S azt mondta:

— Oh, te! Hát neked nem elég, hogy Jézuska a sok ajándékot hozza, hanem a fát is ő cipelje?

Iszonyuan le voltam főzve.

No, megállj, Pali, csak merje még valaki nekem a Jézuskát tagadni . . .

Vacsoráztunk. Mi mást, mint mákos tésztát. E nélkül nem is tudnék karácsonyestét elképzelni.

Édes atyám kedves komoly arcával

Majd némelyek említésbe hozzák Szlavyt, Kállay Bénit, Khuen-Héderváryt, Széllt, sőt, hogy valami hihetetlen mondjanak a szerencsétlen gondolkozásu Csáky Albin grófot is. Mindegyik mellett hoznak föl valami okot, hogy ezért, meg ezért.

Belekeverik egyik-másik miniszterelnök jelöltnél a fuziót, az egyesülési szükségét az Apponyi-féle nemzeti párttal.

Ezeket a tervezetéseket nap-nap után azért vetik papírra, hogy a közönségnek legyen kikben válogatni — elméletben és ne unják magukat. Unalmas is lenne a lap, ha mindig ugyanegyről beszélne. Az olvasó közönség szereti az újat, a meglepőt, szóval az újságot.

Utóbb egyik lap kövér betűkkel tudatta, habár szintén fentartással s a valószínűség tág ködmönébe burkolódva, hogy mégis csak Wekerle marad továbbra is miniszterelnök, ha nem is itélet napig, de jó ideig. S ne-hogy a közönség felültetésre gondoljon, megokolja sejtelmét. Azt mondja, hogy Széll Kálmán, ez az örökös békéltető, a szabadelvű pártiaktól felbérelve, csaknem térdén állva kéri Wekerlét, hogy ne menjen el, hanem maradjon. Igaz, hogy Wekerle kéreti magát, de ki tudja, hátha csak tettetésből. Mert tudni kell, hogy Wekerlének van magához való esze. Csak jóra használná.

Egyszer már, a nyáron ügyesen produkálta magát. Lemondott nagy hűhóval. A liberális lapok a csillagokig dicsőítették s mikor Bécsből hazajött, kifogták, már t. i. a kocsija lovait s azok helyére több két ballábu lipótvárosi polgár állott be s huzták a kocsit. El akartak ragadni, de Wekerle erősen tartá a gyeplőt.

Nagy tüntetés volt ez! Lehet képzelni! Wekerle pedig mosolygott. Kézalatt ugyanis sikerült neki újra a miniszterelnökség. Igaz, hogy egy pár miniszter-társa kipottyant a bársonyszékből, de ott maradt Szilágyi mag-

oda vont minket maga köré; észre se vetük, mikor a mama kisurrant.

— Apa, látta már a Jézuskát?

— Láttam, Gizikém.

— Mondja el.

— No jó. Egy viharzó zord téli éjszákán, épen karácsony előtt künn aludtam a Tisza partján, kicsi fakunyhóban, pislogó tűz mellett, körültem a munkások. Hidat csináltunk. A befagyott jegen ott állottak a vasszerszámok, hévérek. Enyhe volt az idő; de már a munkából nem sok hiányzott. Hajnal felé iszonyu robbanásra ébredtek fel, kifutok a kunyhóból s rémülve látom, hogy a jégtábla nagy rianással megindult s itt is-ott is töredezve lassan uszik lefelé, magával vivén minden eszközümet, a munkások szerszámait, egész vagyont. Csolnakot! Csákyát! Fejét vesztette mindenki s nem volt ember, ki a jégzajlás közé mert volna vinni a csolnakkal . . .

Atyám megtörölte homlokát.

— S akkor eljött a Jézuska?

— Eljött, kicsikém. Egy jegenyefa állott a víz kanyarulatánál. Ez a nagy fa a jégzajlástól rengő parton — maig sem tudom hogyan? — kidőlt s alázuhanva keresztül-feküdt a vizen, feltartva a jégtáblákat, míg mi eszközeinket kimentettük. Reggelre minden a parton volt; a munkások vidám zajjal száritgatták ruháikat; én néztem a kidőlt jegenyét . . . Ez volt az én karácsonyfám . . . Kelet felől fölkel a nép és —

Kopogtatnak.

meg. A hűtlenséget az olvállalt kötelezettséggel szemben nem bocsátja meg sem magának, sem másoknak. A munka, még pedig a főtartás, a megszilárdítás, a rendezés, a javítás munkája az ő élete. Lassankint a főtartás és szilárdítás szelleme kegyelettől fejlődik benne. Nem ellentmondó, mint a gyermek, nem veszekedő, mint az ifju. Szereti a békét s azért türelmes. Csak végső esetben hajlandó a védelemre; ezt azonban töretlenül folytatja, ha alapelvei egyikét vagy kegyelet-érzetét sértették meg. Előképe a régi római, követői a hitű katolikusok.

E jellemző képek hiven visszatükrözik hazánk politikai pártjainak képét.

Hazánk.

Püspöki konferencia. F. hó 19-én tartott meg a püspöki tanácskozás a herezeg-primás budavári palotájában. A püspöki kar tanácskozása az egyházipolitikai helyzet mai alakjában nem véli elérkezettnek az időt, hogy a polgári házasság ügyében megadja utasításait, mivel sem a házassági peres eljárás kodifikálva ninesen, sem a kormány végrehajtási utasításait nem ismeri. Ennélfogva bizottság küldetett ki a váradi bíboros püspök ő emja elnöklete alatt, mely ujjolag áttanulmányozva a törvényt és a végrehajtására szolgáló intézkedéseket, megtegye javaslatait. A politikai szervezkedéssel a püspöki kar nem foglalkozott, megvárni óhajtván, hogy előbb a néppárt megalakuljon, de a püspökök egyenkint részt fognak venni a katolicizmus politikai szervezésében.

Schlauch bíboros jótékonyága. Dr. Schlauch Lőrincz Nagyvárad bíboros püspöke a karácsonyi ünnepek alkalmából ezer forintot adományozott jótékony czélokra. A bíboros adományát a nagyvárad-bihari nőegyesület, a papnevelő intézet, a szent Vin-

meikkel szegénységünket. Midőn mi mindnyájan forró háláérzettel szemléljük minden dolgot s fekete növendékeink és keresztényeink kidült szemekkel bámulják a sok szép mindenfélét, mindenki azt kérdezi tőlem, hogy hát hol van az a Szatmár? Melyik pontja a földtekének az az áldott hely, a hol oly szerető s oly nemes szívek dobognak a szegény szerecsenekért?!

Valóban, kedves jó páter, egészen meglepett — százszor és százezerszer fizesse meg a jó Isten. Tolmácsolja kérem legforróbb hálánkat a mélt. püspök ur ő excellenciájának, a lánglelkű tartományi főnökönek, lelkes nővéreinek s a többi áldott szívű jótévőknek. Nem maradunk adósok, forró imáinkkal ezerszeres áldást esedezünk nemeskeblű jótévőinkre s mindenek felett nem marad adós a mi szegény szerecsenek Mindenható Istenre.

A küldemény igen szépen érkezett meg s az alkalom is egészen gondviselészerű volt. Mélt. püspökünk hozta ide, a ki Boromát meglátogatni jött s az első és egyedüli püspök, a kinek apostoli lábait ezt a sötét földrész belsejét ezen irányban érintik. 80 év előtt egész Tete-ig jött egy püspök, de idáig nem hatolt be s vissza sem tért, hanem Tete-ben halt meg. Püspökünk most Zumbó felé jár, a honnan körülbelül három hét múlva várjuk vissza. Utazása sok veszé-

eze-intézet, a Nagy Teleky-utczai apácza-zárda, az Orsolya-szüzek zárdája, a v.-velencei apácza-zárda, az Erzsébet árvaház, a tanítóképző intézet, a szent József intézet és a nagyvárad-i tűzoltó-egyesületek között osztották szét.

A néppárt szervezkedése Pozsonymegyében. Havlicsek Vince, pozsony-virágölgyi plébános, felhívást küldött szét a pozsonymegyei plébánosokhoz, melyben felhívja őket, hogy a székesfehérvári katolikusok nagygyűlése határozataihoz képest szervezendő néppárt megalakítása végett lépjenek be a pozsonymegyei és városi kath. néppárti bizottságba s helyenkint alakítsák meg a vidéki bizottságokat.

Konferenciák Sz.-Fehérváron. Tomcsányi Lajos S. J. a szatmári irg. nővérek nagytermében a székesfehérvári hölgyek számára a múlt héten három napig konferenciát tartott. A konferenciákon száznál több hölgy vett részt s feszült figyelemmel hallgatták az értekezéseket. Ezen értekezések azt bizonyították, hogy beteg társadalmunk meggyógyítására csak a keresztény elvek képesek. A székesfehérvári hölgyek, miként egy jelesök a többi nevében hangsúlyozta, azon szilárd feltétellel távoztak megszokott otthonukba, hogy a katolikus egyházban tévmentesen ránk szállott ezen keresztény elveket egyéni és családi életükben nem csak magok megtartják, de azokkal is, kikre befolyással bírnak, szentül megtartják.

Kath. sajtó a vidéken. A lelki tévelyedtség, mely a magyar közállapotokat mai elszomorító helyzetébe sodorta, első sorban a sajtó büne. A kath. klerus helyesen fogta fel a dolgot, midőn országsszerte mozgalmat indított, hogy a sajtó által okozott sebeket sajtó által gyógyítsa. Nyomdák alapított és fog alapítani, hogy először is lehetségessé váljék komoly irányu, az erköl-

lyekkel jár, mert erre mindenfelé a gyilkos zambezi láz az ur s az európaiakat egymás után pusztítja el, de minden lehető elővigyázat megtörtént, hogy az utazás jól sikerüljön. P. Hiller, a ki már 11 év óta daczol az éghajlattal és sok tapasztalattal bír, kísérté el Zumbóba.

Boromában keresztény községünk már szilárd alapokon áll s a kereszténység befolyása mindinkább növekedik. Már 3 keresztény falut kezdtünk meg s mindíg új és új családok érkeznek, a melyeket 1—4 évi próbaidő után szoktunk megkeresztelni. Iskoláinkból már szintén új keresztény családok alakulnak s éppen most is két növendékünk jár jegyben az apácza iskolájának két nő-növendékével.

Alig bírhatnak fogalommal Európában, mily keserves munka az: keresztény eszméket lehelni ezekben a szegény fekete nemzedékekbe, melyek a legsötétebb pogányságban sinlődnék. Európában a légkör még mindig keresztény, ezeréves civilizáció eredménye s a múlt óriási működéseinek gyümölcse. — Itt a pogányok semmiről sem bírnak tiszta fogalommal, sem Istenről, sem a jövő életéről, sem tekintélyről, sem családról, sem házasságról. Tulajdonképen vallásuk a rossz szellemtől való kimondhatlan félelem. Az az ember, az a boldog, a ki erőszakkal és eselszövénynyel többre viszi.

esőket tisztító és finomító művek terjesztése, másodsorban pedig oly lapok megjelenítése, melyek csakis az ország és a nép érdekében működnek. Eger, Kalocsa, Nyitra, Veszprém, Szatmár, Székesfehérvár, Pécs, és Győr rendelkeznek ily nyomdavállalatokkal. Követik példájokat Nagyvárad, Szombathely és a többi püspöki székhelyek, mert mindennütt tisztában vannak, hogy szellemi fegyvereket kell vinni a most folyó küzdelmekbe.

A szentesített törvények. Folyó évi december hó 18-án kiadatott az Országos Törvénytár 1893. évi 18. száma, a következő tartalommal: XXXI. törvények: a házassági jogról; XXXII. törvények: a gyermekek vallásáról; XXXIII. törvények: az állami anyakönyvekről. A törvények illetlen való kihirdetésének természetesen most már az lesz a következménye, hogy az elkeresztelési rendelet vissza fog vonatni.

Miniszteri köszönet. A vallás és közoktatásügyi miniszter Bende Imre nyitraegyházmegyei róm. kath. püspöknek, ki a nyitrai róm. kath. főgimnázium szegény tanulóinak élelmezésére évi 4000 frtot utalványozott, e nagylelkű elhatározásáért és áldozatkészségéért őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

A képviselőház f. hó 21-én tartotta utolsó ülését a karácsonyi szünetek előtt. Ülés végén az elnök az új év alkalmából jó kívánatait fejezte ki a ház tagjainak. A legközelebbi ülés január 9-én lesz.

A magyar néppárt érdekében. Az alakulandó néppárt mindazt felvette programjába, a mi a jelen kuszált politikai és közgazdasági viszonyokból eredő bajok gyógyítására alkalmas. De természetes hogy ezen programot meg kell ismertetni a néppel, annyival inkább, mert ellenfeleink nem nyugosznak, hanem szép és hangzatos jelszavakkal a maguk számára törekeshnek

Annál gazdagabb az ember, minél több feleséggel vagy asszonynyal bír. A nők legnagyobb részben rabszolgák s áruk 8, 12, 20 forint. A gyermek sem az apáé sem az anyáé, hanem annak a tulajdona, a kinek rabszolgája a szülő, s a tulajdonos el is adhatja a gyermeket, ha éppen akarja. Hajmeresztő gyilkosságok, főleg a rabszolgák megölése nem ritka; nines itt elég hatalom, hogy ezeket a bűntényeket megakadályozza. Már most elképzelhetni, mily nehéz ily szerencsétlen nemzeteknél, melyek vérengzés és rabszolgaság közepett növekednek föl, a házasságról, a szent tisztaságról, erkölcsi ségről és jogról beszélni. Alig van alap, a melyre az ember építhető. Megvallom azonban, hogy mindezek dacára a szegény elnyomott nép sokkal jobb és fogékonyabb, mint az ember reményleni merészné. Ennyi ellenkező körülmények dacára, az isteni kegyelem az, mely működik. Különben itt körülöttünk a talaj már el van készítve, a gonoszság sem oly merész s a tekintély is több erkölcsi erővel bír. Boroma arra van hivatva, hogy itt a Zambezia belsejében számos missió-állomás középpontja legyen. Új házuk, mely valóságos csodamű a szerecsenek előtt, ámbár csupa szerecsen kezek által építettük, már ezen terv szerint van építve s 5 kihirdetőnek képes lakást adni. — Segítsenek kérem további közreműködésükkel és imáikkal, hogy az

Jefoglalni a választókat s ezen céljuk elérésére nem válogatnak az eszközökben, s még a megfélemlítés alkalmazásától sem riadnak vissza. Ily körülmények között a lelkészekre háramlik, mint a nép hivatásszerű vezéreire, a felvilágosítás és irányadás kötelessége, mit azért is nagyobb eredménnyel végezhetnek, mert a nép maga is tudja, hogy a pap állásánál fogva utalva van a nép anyagi jólétének és boldogulásának — nem is említve a vallás-erkölesteket — előmozdítására. A veszprémi egyházmegye buzgó plébánosai főpásztoruk jóváhagyása mellett bizonyos meghatározott időben, majd itt, majd másutt az iskolába gyűjtik a népet s népszerű előadásokban fejtegetik a teendőket. Ezt az eljárást az idő és körülmények tekintetbe vétele mellett, mindenütt életbe lehetne léptetni. A kath. nagygyűlések bőséges anyagot szolgáltatnak az ilyen összejövövekhez, csak népszerű módon kell előadni az ott fejtegetett tárgyakat. A nép megfogja érteni az ő boldogítására irányzott jó akaratot és támogatni fogja az ennek megvalósítására alakuló néppártot.

Uj kath. körök. Szomolány pozsony-megyei községben december hó 2-án egy népkönyvtárral egyesített kath. olvasó-kör alakult. Az alapszabályok jóváhagyás végett már felterjesztettek a belügyminiszterhez. — **A kalocsai kath. kör** decz. hó 8-án tartotta meg alakuló közgyűlését mintegy 300 tag részvéte mellett. — Legutóbb **Nemes-Milticsen** indult meg egy kath. kör alakítása iránt a készülődés. Általában országszerte folyik a szervezkedés a kath. polgárok részéről, kik most egyleteket, köröket alakítva együttesen szándékoznak küzdeni a liberális áramlattal szemben. Ideje is már, hogy felébredjenek álmaikból.

Uj koronaörré Radvánszki Béla br. lett megválasztva. A koronaör-választás az országgyűlés két Házának együttes ülésével

isteni Gondviselés szent szándékait valósíthassuk.

Menyhárt László S. J.

hithirdető a portugál Zambeziában.

Karácsonykor.

Megujul ma égen-földön
Minden lélek, minden állat,
Mert szabadság, béke napja
-Született ma a világnak.

Szól a harang s öröm hangzik
Viskóban és palotában.
A Szeretet született ma
Jézuskával valójában.

Égben, földön s levegőben
Egyre hangzik a szent ének:
„Dicsőség menyben Istennek,
Békesség földön embernek!”

László.

azonban még nincs befejezve. A választás még a király elé terjesztendő, a ki megerősíti. A megerősítő királyi leirat felolvasása végett újabb együttes ülésre jó össze a két Ház, a melyen leteszi az új koronaör esküjét.

Erkölcsös leányok védegylete Erdélyben. Az erdélyrészi uri nők módot akarnak nyújtani jobb erkölcsű, szegény vidéki néposztály leányainak arra, hogy Kolozsvárra és a nagyobb vidéki központra utazhassanak és jobb családokhoz helyeztessenek szolgálatba, a hol gondoskodás történik arra nézve is, hogy jók maradjanak és vallás-erkölesi nevelésben részesüljenek. E célra egyület akarnak alakítani. A díszéretes mozalomnak különbeu az a főzélja, hogy a székely leányoknak Oláhországba való vándorlását és erkölesi romlását megakadályozza. Izabella kir. hercegnő levélben fejezte ki örömét a fölött, hogy Erdélyben is megindult az a nemes mozgalom, melyet Pozsonymegyében maga a kir. hercegnő inieziált.

Külföld.

Istensegítség. (Bukovina) Isten és Magyarország jóvoltából a templomot $\frac{3}{4}$ résznyire felépítettük; az iskolának 1700 frtért helyet és épületet alkudtunk. Még kell vagy 4—5000 frt. Vajha a nemes közönség megkoronázná Istensegítség szegény csángómagyar község templomát és iskoláját. Ki szereti nemzetét, segítse meg a nemzet árváit nemzeti léte biztosításában. Templom és iskola dajkája a külföldi magyaroknak; föl hát, ki szereti nemzetét, segítse meg testvéreit a távolban!

A portugalliai katolikus centrum. A portugalliai kamarában megalakult katolikus centrupárt. Az új parlamenti párt hivatalos bemutatkozása alkalmával beszédet tartott a coimbrai püspök, az evorai érsek, Barros és Casal-Ribeiro gróf. Az utóbbi különösen a társadalom és a törvények vallásos ujjaalakítása szükséges voltáról beszélt.

A keresztény szeretett munkája. A paulai Szent-Vincentz társulat az 1893 év folyamán 11.233.460 (tizenegymillio, 233 ezer 460) frankot osztogatott ki a szegények közt. Mikor teszi közzé már a szabadkőművesek egyik vagy másik páholya mennyit adott ama bizonyos humanitárius és filantropikus célokra?

Franciaország. Az észak-franciaországi katolikusok XII. nagygyűlése a napokban folyt le. A nagygyűlés főleg a szociális kérdésekkel és az iskolaügygel foglalkozott. Igen szép világot vet a francia hithű katolikusok áldozatkészségére azon körülmény, hogy — mint ezt a cambrai érsek kijelentette a nagygyűlésnek — 10 év alatt 33 millió frankot áldoztak filléreikből az iskolákra.

Az orosz trónra türelmesebb szellem vonult II. Miklós ezárral, a minek mi már szegény ottani hitokonainkra való tekintetből is örvendhetünk. Erre val az a körülmény is, hogy Varsó, Kievs és Smolensk kormányzóság kormányzói Miklós császár megbízásából értesítettek, hogy jövőre a hivatalnokok nemzeti és vallási tekintetek miatti áthelyezését és nyugdíjazását szüntessék

be. Gurko kormányzó lemondását az egész lengyel sajtó örömmel üdvözli. Különösen a császári leiratnak utolsó szavai, melyekben Gurkonak az orosz-török háboruban szerzett érdemeire történik utalás, annyiban keltettek meglepetést, a mennyiben ez elismerés nem a kormányzói működésre vonatkozik. A czár névnapja alkalmából Varsót kivilágították. Feltűnést kelt a „Georopeiski Wjestnik“ havi folyóirat czikke, mely az elhunyt czár uralkodását szabadabb szellemben bírálja és követeli a gyökeresebb reformokat a közigazgatásban. Ebben a körülményben, miután ennek a cikknek közzétételét a cenzura megengedte, az irányadó körök abbeli hajlandóságát látják, hogy a sajtóval ezután enyhébben bánanak.

Vidék.

— **Nagy-Bánya.** A polgári kör dr. Lovrich Gyula elnöklete alatt új, díszes épületben tartott első ülésén Wekerle Sándor miniszterelnököt tiszteletbeli tagjává választotta meg.

— **Szakasz.** Községünkben egy idő óta a difteritisz nagy pusztításokat visz véghez a gyermekek közt. A hatóság a maga részéről lelkiismeretesen megtesz minden lehető intézkedést a ragályos betegség megakadályozására. Az iskolában az előadások beszünttetettek. Gyógy-serum alkalmazásáról szó sem lehet, mivel bajos a beszerzése. Az Erdődről idehozott fertőtlenítő gép mindenestre nagy szolgálatot tesz. A derék körorvoson kívül szívességéből a jó plébános ur is közreműködik a baj korlátozására azoknál, a kik hozzá, mint neves homeopathához gyógyszerért fordulnak.

— **Erdőd.** Benyovszky Pál szolgabíró f. hó hó 15-én jegyezte el Visky Adélt, Visky Károly debreczeni kir. táblai bíró kedves leányát.

— **Tisza-Ujlak.** Érdekes látványt nyújt a tiszaujlaki szép vashid védelmére készülő védgát munkálása. A 48,000 frtba kerülő vállalat végrehajtásán naponkint körülbelül 150 ember siető szorkalommal dolgozik. A védgát 120 öl hosszú lesz. Kedvező idő esetén megszakítás nélkül lesz keresztülvihető e nagyszerű terv. Ily gátak készítése van kilátásban T.-Bees nagyközség védelmére, a mennyiben a Tisza évenkénti rombolásától ez a község legtöbbet szenved. Mindegy áradás után az óriási partrombolások folytán nagy károkat szenved Tisza-Bees szegény földműves népe, miért is a védelem érdekében lelkes törekvéssel minden követ mozgattak az érdekeltek, jól tudva, hogy a további halogatás könnyen végzetessé válhatnék. E gátak készítése kora tavasszal veszi kezdetét és kellő serénységgel talán annyira halad a munka, hogy a hó-olvadás következtében megdagadó Tisza-folyó romboló dühével büszkén fog dacolni T.-Bees is. Másként áll a dolog a Tisza-Ujlak felőli földterületekkel, melyeknek évről-évre való kisebedése miatt keserű panaszokban törnek ki a tulajdonosok, főképen, mert reményük nincs a védelemre, annál kevésbbé pedig a kárpótlásra.

— **Ungvár.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az ungvár-nagy-mihályi és a miskolc-tapolczai h. é. vasuti vonalak építését engedélyezte.

— **Szena.** (Ung vm.) Folyó hó 18-án igtatta be ünnepélyesen Csehticzky

József ker. esperes Buzinkay Gyulát a szennai plebániába. Az egyházjog által előírt, jelentőségükben meghatározó bevezetési formalitások után az installáló esperes ur szívéhez szóló beszédben fejtegette a plebános köteleit a gondjaira bízott hívekkel szemben és a hívek köteleit lekipásztorkal szemben. Az egyházi aktus után a beígátott plebános vendégszerető házában kedélyes lakomára gyűlt össze a paptársak és a környék intelligenciája. Ebéd alatt a házi gazda fiui hódolattal emelte poharát az egyházmegye gondos atyjára, püspök urunk ó melóságára, nemkülönben az installáló esperes urra. Majd az esperes ur köszöntötte föl a házigazdát, az új plebánost. (R. 1.)

Tanügy.

Az „Iskola” cz. kath. folyóirat karácsonyi száma f. hó 15-én megjelent. A vezérezikben Bodnár G. szerkesztő széles alapon kifejti nagyszabású programját. „Leánynevelésünk és a testgyakorlat” cikkben. Igen talpraesetten ír Erdélyi Imre. „Kath. polgári fitanító-képzőt hazánkknak,” Kath. érdekeink a tanítóképzés újjászervezésénél” című cikkek alaposan meghányják-vetik e két fontos ügyet. Igen kitűnő szolgálatot tesz szerkesztő, midőn előbbi cikkével igyekszik fölkelteni a közfigyelmet egy oly intézmény iránt, melynek letjogosultsága minden kétségen kívül áll. Élvezetes perczeket szerez az olvasónak a „Hajdan és most” tárcza. Dr. Kurecz tollából „A tanítói önérték” igen becses cikk. „A tanulók előkészítése a középiskolára” című cikkben talpraesetten válaszol „Pedagogus” dr. Molnár Istvánnak a „Néptanodában” cz. megjelent cikkére, mely a legerősebb vádat tartalmazza az elemi iskolák ellen. Nyugdíj-ügy, Egyesületi élet, mindmegannyi korszerű cikkek. „Lapszemle” rovat 7 lap rövid tartalmát adja. Irodalom, kérdések és feleletek, egyrölmásról, derü az iskolában rovatunk ügyesen összeállított tartalma. Eltekintve, hogy az „Iskola” az egyedüli kath. folyóirat az országban, csak az ügyet tekintve, melynek szolgálatába szegődött — a kath. tanügy fölvirágoztatása — már ezért is pártolásra méltó. S hogy mennyiben felel meg kitűzött céljának, mutatja a megjelent karácsonyi szám. Mondhatja valaki, „új szita-szegezen függ”, az ilyeneknek azt mondják, hogy e számon kívül a szakavatott szerkesztő körül csoportosult munkatársak fényes sora teljes garancia a jövőre nézve is. Ily lap kellett ily tartalommal a kath. tanítóknak. A szatmármegeyi róm. kath. néptanító-egyesület s ez egyesület által annak minden egyes tagja örömmel vette tudomásul, hogy ily lap lesz az egyesület tulajdona. A kath. tanító szívesen adja filléreit, mert a szellemi táplálékban — mit e lap által nyer — dusan látja visszafizetve. Mi kívánjuk, hogy Isten áldásától kísérve, a kitűzött céltól el nem térve, sokáig élhessen e lap. Ára egy évre 2 frt. kapható Szatmárt a kiadónál.

Tisztelt olvasóinkhoz.

A „Heti Szemle” a negyedik évfolyam megkezdése előtt azon ismert jogos és nemes cél tudatában, melyet megalapításakor kitűzött s azóta folyton lelkiismer-

tesen irányadóul tekintett, bizalommal fordul az őt pártolásával kitüntetett m. t. közönséghez.

Hiszszük, hogy az a t. közönség, mely a kitűzött nemes cél iránti lelkesülésből a „Heti Szemle”-t eddig úgy szellemi, mint anyagi pártolásban részesítette, azt e pártolásra ezután is méltatni fogja.

E reményben ajánljuk a „Heti Szemle”-t a velünk rokon-gondolkozású és törekvésű m. t. olvasóink s elvbarátaink szíves figyelmébe s pártfogásába.

A „HETI SZEMLE” előfizetési ára:

Egy évre — — — 3 frt — kr.
Félévre — — — 1 „ 50 „
Negyedévre — — — „ 75 „

Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Az előfizetési árak a „PÁZMÁNY-SAJTÓ” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Szatmáron, 1894. decz. hó 24-én.

„PÁZMÁNY-SAJTÓ” Dr. BUZA SÁNDOR
a „HETI SZEMLE”
kiadóhivatala. felelős szerkesztője.

Helyi hírek.

— **Lapunk m. t. olvasóinak és munkatársainak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!**

— **Lapunk mai száma a karácsonyi ünnepek miatt a rendes időnél két nappal előbb jelent meg.**

— **Püspök urunk** ó méltósága f. hó 21-én Budapestről székhelyére érkezett.

— **Jótekonyság.** Püspök urunk ó méltósága a városi nőegyesület szegényeinek segélyezésére 100 frtot adományozott.

— **Áthelyezés.** A gr. k. a. Adolf békési járásbíró törvényszéki bírói minőségben saját kérélmére folytán törvényszékünkhöz helyeztetett át.

— **† Gyászhir.** Özv. Mártonffy Józsefné szül. magyaróvári Fodor Erzsébet; altorjai Mártonffy János és neje szül. Miklósy Róza — s gyermekeik: Gyula és Emma fájdalommal telt szívvvel jelentik az összes rokonság nevében is a legjobb férj — illetve gyermek és testvérnek altorjai Mártonffy József m. kir. posta- és táviró tisztnek, élete 27-ik évében s boldog házasságának 17-ik havában a halotti szentségek ájtatos felvétele s rövid szenvedés után folyó hó 22-én este 7 órakor történt elhunytát. Az elhunytnak földi maradványai folyó hó 24-én délután 2 órakor tétettek a Vár-utcai 2-ik számú háztól a róm. kath. egyházi gyászszertartás szerint a hidontuli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra. Az engesztelő szentmiseáldozat az elhunyt lelkiüdvéért folyó hó 24. délelőit 10 órakor mutatott be az egek Urának, béke lengjen hamvai felett!

— **A nőegyesület** ezéjaira özv. Lengyel Zacharné urnő 100 frt alapítványt tett s fizetett be az egyesület pénztárába.

— **A kispapok** karácsonyi ünnepélye sok öröm közt folyt le ma esti 6 órakor. Megjelent azon püspök urunk ó méltósága tekintélyes számu vendégekkel és az előjárósággal. A növendék-papok, hálájok jeléül, melylyel jótévőjük, szerető atyjuk püspök ur ó méltga

iránt tartoznak, ki nekik a sz. este örömeit szerezte, pompás énekdarabokat adtak elő Haller Jenő IV. éves h. h. szakavatott vezetése mellett teljes precizitással, Both A. és Proppel Győző II. éves theologus pedig a legszebb sikerrel szavaltak. Püspök ur ó méltga elismerő szavakban nyilatkozott kedvelt fiainak igyekezetéről, kik az ő szívének ismételt sok örömet szerettek s aztán sajátkezüleg osztá ki közöttük az ajándékokat, többnyire értékes könyveket.

— **Karácsony a gyermekek közt.** Az édes Jézuska lenézett a földre, látta az aggodó, édes jó mamákat, miként mit ki nem találnek s gondolkoznak, hogy vidám, boldog legyen a karácsony. S az édes Jézuska szeliden mosolygott. Várjatok! — gondolá magában — fordítsuk a dolgot. — S rögtön parancsot ad egyik angyalának, ki itt él a földön s áldott gondozója a jó ovodának. És e gondos angyal maga köré gyűjtse a családok kincsét, a leányokat, fiukat, öltözteti őket csillagos rubába, fehér pásztor-szürbe, bibliai mezbe, angyali pompába. Jó apák, mamácskák összejönnek, nézik . . . Igazi mennyország ez az óra nékik. Elza, Anna, Ilka, Józsi, Viktor, Endre, ott escesog, ott lebeg, tanul, tanít, játszik, mintha tündér lenne. Búbajos lény lobban, a függöny föllebben: kicsi Márta ott ült Sárika ölében, sok bájos angyalka rá vigan tekintett . . . Lenézett Jézuska s megáldotta mindet. — Így volt biz az a mult pénteken délelőtt a zárdai ovodában, hol a déleleg s bátor fiúcskák és az aranyos kis leánykák rendeztek díszes karácsonyi előadást a jó apáca-nénikék. — Áldja meg őket a jó Isten érte! — Hasonló kedves ünnepély volt f. hó 22-én az Irsik-féle árvaházban; vasárnap este pedig a zárdai árvagyermek s a katonaleánykák közt.

— **Érmek és oklevelek kiosztása.** Mint annak idején említettük lapunkban, a helybeli kir. kath. főgimnázium tanuló ifjúsága ez év szeptember 16-án 26 tornászszal vett részt Kassán a kerületi tornaversenyen. A részt vett tizenhét intézet ezer tanuló között a szatmári fiúk is derekasan megállották helyüket s négy tanuló névszerint Nagy Jenő VIII. o. Kreuter János, Stefan Gusztáv VII. o. és Tyuskai István VI. o. tanulók az egyénekenkénti versenyekben, mint második győztesek bronz éremmel és oklevéllel, a kötélhúzási versenyekben pedig maga a gimnázium (legyőzvé a kassai főreál iskola tanulóit) diszoklevéllel lettek kitüntetve. Az érmek és oklevelek igen díszes kiállításban f. hó 22-én érkeztek meg, melyeket Aiben Mátyás igazgató az ifjúság jelenlétében tartott igen szép beszéd kíséretében osztott ki a győztes tanulók között, szívökre kötvén, hogy továbbra is legyenek buzgó tornászok.

— **Rendkívüli közgyűlés** tartatott f. hó 20-án Böszörményi Károly kir. tanácsos, s polgármester elnökle alatt. A gyűlés egyetlen tárgya volt a Rákóczi-utczán levő kath. kaszinó és a Hérmán Mihály tulajdonát képező szomszéd telek megvétele törvényszéki palota-helyiségül. Minthogy a telkek tulajdonosai nem hajlandók a telkeket egyezség útján átengedni, a közgyűlés kimondotta, miszerint az illető tulajdonosok telkeit kizajátítás útján szerzi meg.

— **A millenium és a termelők.** Az 1896-ik évi ezredéves országos kiállítási bizottság részletes programja akként intézkedik, hogy a termelők részéről gabona és hüvelyesekből legkevesebb 10 liter állítandó ki.

Az érdekeltek körök részéről időközben történt felszólamlás folytán azonban a kiállítandó mennyiség úgy a gabona miatt a hűlelyesekre nézve 3 literre szállítottatott le.

— **A kereskedő ifjak köre** február 2-ra jelmez-bált tervez.

— **Melléklet.** Lapunk mai számához mellékelve veszik t. olvasóink a „F e h é r m e g y e i N a p l ó „ programját, melyben körvonalozva vannak a néppártra vonatkozó általános irányelvek.

— **Melléklet.** Lapunk mai számához mellékelve adjuk „M a g y a r o r s z á g „ független napilap előfizetési felhívását. (Kiadh).

Színház.

Szerdán f. hó 19-én „A kornevillei harangok“. A közönség száma bár csekély, annál sikerültebb volt azonban az előadás. A fülbemászó zenéjü operette kedves tonusa, játszi, derült hangulata mindig becses, maradós bátran műsoron tartható a darab. — Pálffy Nina remek Szrbulette volt s Blahánéra emlékeztetett. Sok taps dicsérte játékát. Vele osztoztak az est sikerében Hevesi Janka, Andorffy és Sziklay.

Csütörtökön f. hó 20-án „A vasgyáros“ színmű 4 felvonásban, jött színre. Ezen francia darab kitűnő jellem-tanulmány, melynek fő hőse ideális fenköltőségű gondolkodásával, vas szilárdságu, törhetlen elhatározásával általános figyelmet ébreszt és mély érdeklődést kelt a lélek finomabb régióiban elmerülni szerető és tudó közönségben. Szóval a darab remek kompozíciója, karakterei az egésznek művészi kiépítése igen becses irodalmi művé teszi. — Ki kell emelnünk Ábray A. kitűnő játékát, melylyel a sértett büszkeség, a csalódott szív keserű kitöréseit, emésztő szenvedéseit remekül festette, nyílt színen is sokszor tapsolták. Partnere Kalmár, a czimszerepben sok figyelemre méltót nyújtott. Makó Adia (Athémis) nagy bravúrral adta örvendő asszonyi démonját. — A darab egész ensemble-je jó benyomást tett s a gondos igazgatót nagyon dicséri.

Szombaton és vasárnap f. hó 22. és 23-án „Szókimondó asszonyság“ (Madame Sans-Gene) színmű került színre kétszer zsufoolt ház előtt. Végre, a mi nagy ritkaságszámba megy e szezonban. A darab maga igen jeles alkotás s előadása a fővárosi színpadon is jelentékeny szenzációt keltett. A tárgy a francia forradalom és császárság idejéből van merítve s kitűnő karakterisztikája Napoleon udvarának. Határozottan elsőrendű színmű s nagyon megérdemli a meleg érdeklődést. Azt hisszük, hogy újabb előadása ismét megtölti a házat. — A hősnő Ábray Aranka a szókimondó, önmagát multa fölül hálás szerepében; jókedvvel, rendkívüli kellemmel játszott; nyílt színen is tapsolták. Szarvasi (L. Napoleon) minden tudását és ügyességét felhasználta, hogy a nagyot nagyon jól adja és ez sikerült is neki. A szenvedélyében fékvesztett, az érzelmeiben gyöngéd, világ-hódító, bravúrral s finom művészetrel játszott. Sok tapsot aratott. — Jó volt Makó Aida s különösen Andorffy (Fonché) kitűnő tehetségű művésznő, ki már pusztán megjelenésével is derültseget kelt s jó kedvre hangol.

Irodalom.

— **A szent Domokos-rend szombathelyi zárdája** „A legszentebb Rózsafüzér királynéja“ című havi füzetek kiadói és szerkesztési jogát a máriasterni árvaháztól átvette. Ezen havi füzetek 1895-ik év január 1-től kezdve Szombathelyen fognak megjelenni és pedig az eddigi füzetek folytatásaként, — ugyanazon nagyságban, ugyanazon alakban és ugyanazon feltételek mellett, miként eddig megjelentek. Ennélfogva tisztelettel felhívjuk az olvasóközönséget e füzetek megrendlésére. Az új évfolyam képekkel lesz diszítve. Ohajtánók, hogy minden Rózsafüzér-társulat és minden Mária-tisztelő részt vegyen e műben. Kérjük az előfizetési pénzeket (egy egész évre 1 frt.) nem Budapestre, hanem Szombathelyre a Domokos-rendek zárdájába küldeni. A ki több példányt rendel, kedvezményben részesül.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Róma. A nagyobb buzgótságot az új évben nagyobb köszönettel fogadjuk. Sokan számítanak rá.

L. I. Istensegits. Nemesak a

földet, de a sziveket is megdermeszté a hidegség. De hát azért van a tavasz, hogy fölolvassza a jeget.

N. J. É.-Amerika. Valamit a különleges társadalmi élet-szokásokból, — de nem a teherszállító hajón, mert mire ide ér, a mily eszeveszetten haladunk, itt is divatba jönnek az ottani szokások.

T. J. — Kn. és M. — F. K. L. Z. Budapest. Legboldogabb ünnepeket különlegesen is kívánunk.

V. J. Rózsafalva. A mi nem teljesülhet ebben a szegény esztendőben, talán teljesülni fog a jövő évben. Remény-ségből élünk.

Sz. Eger. Kérni könnyebb, mint adni, — ha nincs mit. A ki megszokja a akarékosságot, nem szokja meg a prédaságot. Bezzeg nem követi a „fa-kéz“ a „fa-láb“-ot.

Dr. Cz. G. N-Károly. Postafor-dultával boldog újévet szerezhetne sokaknak, ha szives lenne ráérni.

P. K. A „Heti Szemle“ egyetlen politikai hetilap egyházmegyénkben. Kétszer annyi terjedelméhez képest csaknem felannyi ára van, mint más vidéki hetilapnak (3-2 frt.). Örömmel is tapasztaljuk, hogy előfizetők szaporodnak. Tartalmát illetőleg csakis t. olvasóink igényeit tarthatjuk szem előtt.

! NÉGY REGÉNY INGYEN !

FELHÍVÁS

A MŰVELT MAGYAR OLVASÓ KÖZÖNSÉGHEZ !

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendes barátja.

Közkezdveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A „HÖLGYEK LAPJA“ című melléklet, a nő hű tanácsadója és szellemi titkára.

A „REGÉNYMELLÉKLET“ évente négy diszes regénnyel AJÁNDÉKOZZA meg előfizetőit, szép színes borítékkal, melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A „BORITÉK“ tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyszóval a „Képes Családi Lapok“ a legértelmesebb, a legélénkebb s mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap.

A KÉPEK a legelső művészek ecsetének köszönik létüket. A „Hölgyek Lapja“ mellékletünknek divatképei mindig a legjobb divatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házsmár és társa“ regény *Beniczkyné Bajza Lenkétől*; „Ujév“ költemény *Ábrányi Emiltől*; „A befelé fordított kép“ novella *Muray Károlytól*; „A nő feladata“ dr. *Turnowsky Mórtól*; „A sötét világ“ *Tolnay Lajostól*; „Az ifjú anya“ költemény *dr. Feleký Sándortól*; „Az álom“ *G. Diószeghy Mórtól*; „Bál után“ *Mészáros Sándortól*; „Az időről“ szatira *Jámbor Lajostól*; „A szép színésznő“ regény *Rudnyánszky Gyulától*.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

a „HÖLGYEK LAPJA“ című divat- s „REGÉNY“-melléklettel együtt

Egész évre — — — — 6 frt — kr.

Fél évre — — — — 3 „ — „

Negyed évre — — — — 1 „ — „

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ hetilapból *mutatványszámokat ingyen és bérmentve* küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legezlszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül *„egy diszes emlékkönyvet“* küldünk.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr esomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr esomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésünk jeléül és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr esomagolási- és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

a „KÉPES CSALÁDI LAPOK“

kiadóhivatala

Budapest, Vadász-utca 14. sz. saját házában.

„PÁZMÁNY-SAJTÓ”
SZATMÁRON

Deáktér. 29. szám. Deáktér.

Tisztelettel alulirott ajánlom a nagyérdemü
közönségnek becses figyelmébe a

„PÁZMÁNY-SAJTÓT”,

mely egészen új gyors-sajtóval, amerikai géppel
és lyukasztó géppel, nagy választéku új betűkkel
s minden egyéb szükségessel bőven van felsze-
relve s így képes a könyvnyomdák körébe tartozó
bármely munkát, u. m. :

FOLYÓIRATOK,
K Ö N Y V E K,
ROVATOS IVEK,
HIRDETMÉNYEK,

NÉVJEGYEK,
MEGHIVÓK,
GYÁSZJELENTÉSEK
LOBOGÓK

stb. nyomását

gyorsan, csinosan, pontosan és olcsón végezni.

Szatmáron, 1894.

A „Pázmány-sajtó” igazgatósága.